# Tasfiye Edilen İştirakin Zararı

| MAHKEME | KARAR TARİHİ | SONUÇ |
|---|---|---|
| Danıştay 3. Daire | 04.12.2025 | Kısmen Bozma |

| ESAS NO | KARAR NO | İLGİLİ HÜKÜMLER |
|---|---|---|
| 2023/9768 | 2025/5108 | KVK 5/1-e, KVK 5/3, KVK 6, GVK 38, VUK 3/B, VUK 192 |

ÖZET

Yurt dışı iştirakin tasfiyesiyle karşılıksız kalan paylar satılmadığından KVK 5/3 yasağı uygulanmadı; zarar öz sermaye kıyaslamasında dikkate alınabilir bulunarak bu kısım bozuldu. Bağlı ortaklığın alacağına mahsuben satışta %75 istisnası onandı.

**Bu kararın özeti ve değerlendirmesi**
savun.av.tr/istirak-tasfiye-zarari-kurum-kazanci-danistay-2025-5108/ →

## Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Danıştay 3. Daire Başkanlığı 2023/9768 E. , 2025/5108 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

DANIŞTAY

ÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2023/9768

Karar No : 2025/5108

TEMYİZ EDENLER : 1- (DAVALI) ... Vergi Dairesi Müdürlüğü/...

VEKİLİ: Av. ...

2- (DAVACI) ... Holding Anonim Şirketi

VEKİLİ: Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... Vergi Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararına yöneltilen istinaf başvurularına ilişkin ... Bölge İdare Mahkemesi ... Vergi Dava Dairesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı

kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istem: Davacı tarafından, iki yıldan fazla süreyle aktifinde bulunan iştirak hissesi satışından kaynaklanan kazancının %75'lik kısmının 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendi hükmü gereğince istisna kapsamında olduğu ve iştirâk payının bulunduğu yurt dışında mukim şirketin tasfiyesinin 2020 yılında zararla sonuçlanması sebebiyle değersiz hale gelen iştirâk hissesine isabet eden ve kanunen kabul edilmeyen giderlere atılan zararın kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması gerektiği ihtirazi kaydıyla verilen 2020 yılı kurumlar vergisi beyannamesine istinaden bu çekinceye itibar edilmeksizin yapılan tahakkuk işleminin iptali istemine ilişkindir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Davalı idarece, davacı şirket tarafından, aktifinde iki tam yıl süreyle tutulduğu hususu ihtilafsız olan iştirak hisselerinin 30/12/2020 tarihinde diğer bağlı ortaklığın alacağına mahsuben satıldığı ve herhangi bir nakit para tahsilatının yapılmadığı, bu durumun, (1) Seri Nolu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin 5.6.2.4.1 bölümünde belirtilen, istisna uygulanabilmesi için taşınmazlar ile iştirak hisselerinin satılması ve bu işlemden bir kazanç elde edilerek, satan kurumun mali yapısında bir iyileşmenin olması gerektiği, bu nedenle, söz konusu aktif kalemlerin para karşılığı olmaksızın devir ve temliki, trampası gibi işlemlerin istisna kapsamına girmediği ve 5.6.2.4.4 bölümünde yer alan grup şirketlerinin her birinin ayrı tüzel kişilikleri bulunduğundan, her bir şirketin söz konusu istisnadan yararlanabilmesinin mümkün olduğu ancak satış işleminin istisnanın amacına aykırı olarak işletmeye nakit girişi olmaksızın gerçekleştirilmesi halinde istisna uygulanmayacağı hususlarına uygun olmadığından bahisle ihtirazı kaydın kabul edilmediği görülmüş ise de ayrı bir tüzel kişiliği olan alacaklı şirketin, davacı şirketin bağlı ortaklığı olmasının, borcun mahiyetini değiştirmediği, iştirak hissesi satışının gerçeği yansıtmadığı yönünde herhangi bir somut tespit yapılmadığı gibi iştirak hissesi satışından elde edilen ve şirket borçlarının ödenmesinde dolayısıyla mali yapının güçlendirilmesi için kullanılan söz konusu tutarın işletmeden çekilme ve ortaklara kar payı olarak dağıtılma imkanının da bulunmadığı, buna göre Tebliğde öngörülen sair alt düzenlemelerle belirtilen şartların sağlanmadığından bahisle davacının istisnadan yararlandırılmaması, kanunla tanınan bir hakkın kullanılmasının kısıtlanması sonucunu doğuracağından tahakkuk işleminin bu kısmının hukuka aykırı düştüğü, öte yandan, davacının yurt dışı iştiraki olan şirketin tasfiyesi nedeniyle oluşan zararın, ticari faaliyetinden sağlanan hasılattan gider olarak indirilebilmesi için giderin bu hasılatın elde edilmesi veya idame ettirilmesi amacıyla yapılması, yani gelirle gider arasında doğrudan ve açık bir illiyet bağının bulunması gerektiği, söz konusu iştirak edilen şirketin tasfiyesi nedeniyle oluşan zarar şirketin ticari kazancının elde edilmesi veya idamesi ile ilgili bir gider olarak değerlendirilemeyeceğinden işlemin, değinilen bölümünde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle tahakkuk işleminin, iştirak hissesi satışından kaynaklanan kısmı iptal edilmiş, iştirâk payının bulunduğu şirketin tasfiyesi sebebiyle değersiz hale gelen iştirâk hissesinden kaynaklanan kısmı yönünden ise dava reddedilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: İstinaf başvurularının, usul ve hukuka uygun olduğu sonucuna varılan Vergi Mahkemesi kararının kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği

gerekçesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENLERİN İDDİALARI :

Davalı idare tarafından, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek kararın aleyhe olan hüküm fıkrasının bozulması istenilmektedir.

Davacı tarafından, iştirak edilen şirketin tasfiyesi sonucu hisse senetlerinin değerini kaybetmesi nedeniyle öz sermayesi bu oranda azaldığından ve bunun zarar olarak değerlendirilmesi gerektiğinden tahakkuk işleminin bu kısmında hukuka uyarlık bulunmadığı ileri sürülerek kararın aleyhe olan hüküm fıkrasının bozulması istenilmektedir.

TARAFLARIN SAVUNMALARI: Taraflarca savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'UN DÜŞÜNCESİ : Davacı temyiz isteminin kabulü, davalı idarenin temyiz istemin ise reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Üçüncü Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

Davacı tarafından, iki yıldan fazla süreyle aktifinde bulunan iştirak hissesi satışından kaynaklanan kazancının %75'lik kısmının 5520 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendi hükmü gereğince istisna kapsamında olduğu ve iştirâk payının bulunduğu yurt dışında mukim şirketin tasfiyesinin 2020 yılında zararla sonuçlanması sebebiyle değersiz hale gelen iştirâk hissesine isabet eden ve kanunen kabul edilmeyen giderlere atılan zararın kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması gerektiği ihtirazi kaydıyla verilen 2020 yılı kurumlar vergisi beyannamesine istinaden bu çekinceye itibar edilmeksizin yapılan tahakkuk işleminin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 3. maddesinin (B) işaretli fıkrasında, vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin esas olduğu, vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin yemin hariç her türlü delille ispatlanabileceği, vergiyi doğuran olayla ilgisi tabii ve açık bulunmayan şahit ifadesinin ispatlama vasıtası olarak kullanılamayacağı ve iktisadi, ticari ve teknik icaplara uymayan veya olayın özelliğine göre normal ve mutad olmayan bir durumun iddia olunması halinde ispat külfetinin bunu iddia eden tarafa ait olduğu kural altına alınmıştır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun istisnaları düzenleyen 5. maddesinin 1. fıkrasının (e) işaretli alt bendinde (olay tarihinde yürürlükte bulunan şeklinde,) kurumların, en az iki tam yıl

süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazlar ve iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançlarının % 75'lik kısmının kurumlar vergisinden müstesna olduğu düzenlenmiş, aynı maddenin son fıkrasının (3) nolu alt bendinin (olay tarihinde yürürlükte bulunan şeklinde,) ise iştirak hisseleri alımıyla ilgili finansman giderleri hariç olmak üzere, kurumların kurumlar vergisinden istisna edilen kazançlarına ilişkin giderlerinin veya istisna kapsamındaki faaliyetlerinden doğan zararlarının, istisna dışı kurum kazancından indirilmesinin kabul edilmeyeceği, 6. maddesinin 1. fıkrasında, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancının üzerinden hesaplanacağı; 2. fıkrasında, safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu'nun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 38. maddesinde, bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu belirtilmiş, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanunu'nun değerlemeye ait hükümleri ile 193 sayılı Kanun'un 40 ve 41. maddelerinde yer alan hükümlere uyulacağı düzenlenmiştir.

213 sayılı Kanun'un "Bilanço" başlıklı 192. maddesinin ikinci ve devamı fıkralarında, bilançonun aktif ve pasif olmak üzere iki tabloyu ihtiva edeceği, aktif tablosunda mevcutlar ile alacakların (ve varsa zararın), pasif tablosunda borçların gösterileceği, aktif toplamı ile borçların arasındaki farkın, müteşebbisin işletmeye mevzu varlığını (Öz sermayeyi) teşkil edeceği, öz sermayenin pasif tablosuna kaydolunacağı ve bu suretle aktif ve pasif tablolarının toplamlarının denkleşeceği, ihtiyatlar ve kârın ayrı gösterilseler dahi öz sermayenin cüzleri sayılacağı kuralına yer verilmiştir.

193 sayılı Kanun'un 40. maddesinde, safi kazancın tespit edilmesinde indirilebilecek giderler sayılmıştır. Ayrıca bu giderlere ilaveten Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasında kurumlar vergisi mükelleflerinin, bu maddede sayılan giderleri de kurum kazancından indirilebileceği düzenlenmiştir. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 11. maddesinde ise kurum kazancından indirilemeyecek giderler sayılmıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Davalı idare tarafından temyiz istemine konu edilen Vergi Dava Dairesi kararının, tahakkuk işleminin, iştirak hissesi satışından kaynaklanan kısmına ilişkin hüküm fıkrası aynı hukuksal nedenler ve gerekçeyle Dairemizce de uygun görülmüştür.

Türü itibarıyla gelir üzerinden alınan bir kazanç vergisi olan kurumlar vergisi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanmaktadır. Gelir vergisinin konusuna giren unsurları, kurumlar vergisi mükelleflerinin elde etmesi durumunda anılan kazanç, kurum kazancı olarak ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilecektir. Vergilendirilecek safi kurum kazancı ise mükelleflerin hasılatlarından Gelir Vergisi Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre indirebilecekleri giderleri düşmeleri, indirimi kabul edilmeyen giderleri ise ilave etmeleriyle ortaya çıkmaktadır.

Kurumlar vergisi mükelleflerinin safi kazancının belirlenmesinde temel ölçüt, dönem sonu ve dönem başı öz sermaye kıyaslamasıdır. Mükelleflerin bilançolarının aktif toplamı ile borçları arasındaki fark, müteşebbisin işletmeye mevzu varlığını, yani mükellefin öz sermayesini teşkil edecektir.
Uyuşmazlığın çözümü, davacı şirketin aktifinde bulunan iştirak hisselerini, iştirak ettiği şirketin tasfiye edilmesi nedeniyle karşılıksız kalmasına bağlı olarak aktifinden çıkarması neticesinde oluşan zararın kurum kazancının tespitinde dikkate alınıp alınamayacağının ortaya konulmasına bağlıdır.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendinde iştirak hisseleri satış kazancı istisnası, iştirak hisselerinin satılmasından doğan kazançlar için öngörüldüğünden 5520 sayılı Kanun'un 5. maddesinin 3. fıkrasında düzenlenen kanunen kabul edilmeyen gider uygulaması da "satış" işleminin bulunması hâlinde söz konusu olacaktır.

Olayda ise davacı şirket tarafından iştirak hisselerinin satılmadığı, iştirak ettiği şirketin tasfiyesinin kapanmasından sonra değerinin düşmesi ve karşılığının kalmaması nedeniyle aktifinden çıkarıldığı dikkate alındığında, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinin 3. fıkrasının uyuşmazlık konusu olaya uygulanması mümkün değildir.

Diğer taraftan, iştirak eden şirket konumunda bulunan davacı, iktisap ettiği iştirak hisselerini, envanterine kaydetmek suretiyle aktifinde izlemiş ancak iştirak ettiği şirketin tasfiye edilmesi nedeniyle aktifinden çıkarmasına bağlı olarak zarar ortaya çıkmıştır.

Davacı iştirak hisselerini değerleme bedelinden daha az bir bedelle, aktifinden çıkarması sonucu aktifteki bu azalma dönem sonu öz sermayesini negatif bir unsur olarak etkilediğinden, öz sermaye kıyaslamasına bağlı olarak hesaplanan kâra negatif bir etki yapan bu durumun, kurum kazancının tespitinde esas alınmasında hukuki isabetsizlik görülmemiştir.

Bu durumda davacı şirketin aktifinde bulunan iştirak hisselerinin, iştirak edilen şirketin tasfiye edilmesi nedeniyle karşılıksız kalması sonucu oluşan zararın kurum kazancının tespitinde dikkate alınması mümkün olup ihtirazi kaydın kabul edilmemesi suretiyle yapılan tahakkukta hukuka uygunluk görülmediğinden Vergi Mahkemesince yazılı gerekçeyle tahakkuk işleminin, iştirâk payının bulunduğu şirketin tasfiyesi sebebiyle değersiz hale gelen iştirâk hissesinden kaynaklanan kısmı yönünden davanın reddine ilişkin hüküm fıkrasına yöneltilen davacı istinaf başvurusunun reddine dair hüküm fıkrasında hukuka uygunluk bulunmamıştır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacı temyiz isteminin kabulüne,

2. Temyize konu Vergi Dava Dairesi kararının; tahakkuk işleminin, iştirâk payının bulunduğu şirketin tasfiyesi sebebiyle değersiz hale gelen iştirâk hissesinden kaynaklanan kısmına ilişkin hüküm fıkrasının BOZULMASINA,

3. Davalı idare temyiz isteminin reddine,

4.Kararın; tahakkuk işleminin, iştirak hissesi satışından kaynaklanan kısmına ilişkin ilişkin hüküm fıkrasının ONANMASINA, 04/12/2025 tarihinde oyçokluğuyla kesin olarak karar verildi.

(X)-KARŞI OY :

Temyiz dilekçelerinde ileri sürülen iddialar bozulması istenen Vergi Dava Dairesi kararının dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçe karşısında istemlerin kabulünü gerektirecek nitelikte bulunmadığından, temyiz istemlerinin reddi gerektiği görüşü ile karara katılmıyorum.